

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Плоско-рельєфна пластика (Художня кераміка)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від «4» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)
Викладач (-і)	Коман Галина Михайлівна
Контактний телефон Викладача	+38 0968504115
Е-mail викладача	halyna.koman@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн /онлайн
Обсяг освітнього компонента	9 кредити ЄКТС, 270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Програма освітнього компонента «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців першого бакалаврського рівня, спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Освітній компонент «Плоско-рельєфна пластика (художня кераміка)» належить до циклу професійної підготовки вільного вибору студента.</p> <p>Навчальний курс передбачає ознайомлення студентів з історичним розвитком кераміки як виду декоративно-ужиткового мистецтва, композиційними особливостями формотворення, технологією виготовлення і декорування художніх керамічних виробів, а саме: жіночих аксесуарів і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою вивчення освітнього компонента є: набуття необхідних знань та навичок в галузі мистецтва художньої кераміки, як виду декоративно-прикладного мистецтва; розвиток та формування у студента творчого мислення; поглиблення знань та вмінь самостійної творчої роботи і практичних навичок у створенні сучасної кераміки.</p> <p>Основними цілями вивчення освітнього компонента є: вивчення методики виготовлення керамічних виробів малої форми (жіночих прикрас); підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного і практичного застосування знань з плоско-рельєфної пластики (художньої кераміки) в професійній діяльності в шкільних та позашкільних закладах художньої творчості дітей, розвиток його творчих здібностей.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої процесу студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виникнення і розвиток керамічного художнього промислу; • технологію виготовлення керамічних виробів; • різновиди художньої кераміки, основні центри їх розвитку; • способи поєднання технік та матеріалів; • методи навчання і виховання школярів засобами декоративно-ужиткового мистецтва; • вимоги до композиційного та колористичного вирішення; • розуміння ритмічних закономірностей, а також властивостей матеріалу; • методику виготовлення керамічних виробів, їх декорування. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати отримані знання в професійній діяльності; • виконувати джерельний пошук художніх образів, мотивів для подальшої трансформації в ескізуванні виробів; • створювати індивідуальні художні вироби та аксесуари з невисоким рельєфом з гончарної 	

глини;

- розвивати естетичний смак та удосконалювати знання та вміння;
- розрізняти керамічні вироби за етнографічними ознаками;
- використовувати набуті знання в педагогічній діяльності;
- проектувати і створювати керамічні вироби;
- експериментувати з техніками художньої кераміки;
- ефективно вирішувати професійні завдання;
- виходячи з технологічних властивостей матеріалу, створювати новітні твори та вироби,
- органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання;
- покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів в матеріалі, вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції; створювати художні вироби й аксесуари, беручи за основу місцеві традиції інших видів народної творчості.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

Фахові компетентності.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	8		
Практична робота	88		
Самостійна робота	174		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	014 «Середня освіта»	2	вбірковий

Тематика навчального освітнього компонента			
Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Поняття «плоско-рельєфна пластика». Види рельєфу. Техніка безпеки для студентів при роботі у майстерні з художньої кераміки.	2		16
Тема 2. Історія розвитку кераміки в Україні. Основні керамічні осередки. Різновиди художньої кераміки.	2		10
Тема 3. Методика виготовлення та декорування керамічних виробів рельєфом. Основні методи формування, матеріали, інструменти.	2		15
Тема 4. Методи та засоби проектування аксесуарів з кераміки. Орнаментальні особливості декорування плоским рельєфом.	2		15
Тема 5. Творча робота. Виготовлення жіночих прикрас (кулон або кільце та сережки). Збір матеріалу для створення ескізів.		8	10
Тема 6. Ескізування до завдання «Жіночі прикраси». Перенесення обраної композиції на кальку. Створення проєкту жіночих прикрас на форматі А 3. Підбір металевої фурнітури.		12	20
Тема 7. Підготовка матеріалів та інструментів. Формування пласта із глини, перенесення композиції на його поверхню. Початок формування та декорування рельєфом деталей жіночих прикрас.		14	18
Тема 8. Опрацювання рельєфу за допомогою петель різної величини та конфігурації.		12	15
Тема 9. Завершальний етап, підготовка до висушування виробу.		14	12
Тема 10. Формування (збір) прикрас із випалених керамічних деталей та металевої фурнітури. Презентація процесу виконання завдання у форматі Power point.		14	25
Тема 11. Тонування / розпис окремих рельєфних деталей виробу.		10	10

Тема 12. Опоряджувальні роботи. Оформлення.		4	8
---	--	---	---

6. Система оцінювання навчального освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p><i>Вид контролю – залік,</i> <i>Максимальна кількість балів – 100.</i> Самостійна робота: презентація в програмі Power Point – 20 балів, проєкт виробу на форматі А3 – 15 балів, Практичні заняття – 50 балів, Тестування – 15 балів</p>
Вимоги до письмових робіт	Тестові завдання – 15 балів,
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік, Форма здачі – письмова.

7. Політика навчального освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях: навч. посібник. Київ: РНМК, 1993. 115с.
2. Базильчук Л.В, Пічкур М.О. Основи художньої кераміки: Навчально-методичний посібник. Умань: АЛМІ, 2009. 84 с.

3. Боренько Н. Типологічні особливості та декор гончарних виробів Волині й Полісся. Минуле і сучасне Волині і Полісся. Народна культура і музеї. Наук. зб. Вип. 44. Матеріали Четвертої Всеукраїнської науково-етнографічної конференції, присвяченої 80- річчю від дня народження Олекси Ошуркевича, 16–17 квітня 2013 року, м. Луцьк. Луцьк, 2013. С. 108–113.
4. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. I. Івано-Франківськ: Ярина, 2016. 196 с.
5. Гринюк М. М. Роль традицій в професійному мистецтві. Мистецькі студії '02. Косів : Писаний камінь, 2002. С. 35— 39.
6. Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З.А. Декоративне мистецтво України ХХ століття. Київ: Либідь, 2005. 274 с.
7. Колупаєва А. Українські кахлі XIV – ХХ ст. Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевість. / наук. ред. М. Станкевич. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 384 с.
8. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку / Наталія Григорівна Крутенко. Київ: Либідь, 2002. 252 с.
9. Лащук Ю. Покутська кераміка. Українське народознавство. Опішне, 1998.
10. Рукотвори. Народне мистецтво online. URL : <http://www.rukotvory.com.ua>
11. Станкевич М.Є. Художня кераміка // Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. Львів: Світ, 1993. С.77-85.
12. Ткачук Т.М., Тимус К. Л. Галицькі керамічні плитки із рельєфним зображенням та гончарні клейма. Старий часопис. Івано-Франківськ: Плай, 1997.

Викладач: Коман Галина Михайлівна,
викладач кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну